

Myšlienky na júl 2010

1. „Posledný cieľ človeka je tam, odkiaľ vyšlo prvé dobro.“ (sv. *Tomáš Akvinský*)
2. „Prečo sa sužovať pre to, čo nás ponizuje, keď práve tým sa nám otvára úzka brána do večnosti.“ (*Karol VII.*)
3. „Jednota ľudí sa nemôže uskutočniť bez vnútornej premeny každého človeka.“ (*Ján Pavol II.*)
4. „Pane, nemiluje Ťa dosť ten, kto miluje ešte niečo na zemi, a nemiluje to pre teba.“ (sv. *Augustín*)
5. „Boha musíme spoznať uprostred nášho života, a nie až na hraniciach našich možností.“ (*D. Bonhoeffer*)
6. „Boh je večný a prichádza k ľuďom cez lásku.“ (*Ján Pavol II.*)
7. „Odpustenie dokazuje, že vo svete existuje láska, ktorá je silnejšia než hriech.“ (*Ján Pavol II.*)
8. „Milosrdenstvo vyslobodzuje zo smrti a očisťuje od každého hriechu. Tí, čo preukazujú milosrdenstvo, budú sa tešiť z dlhého života.“ (*Tob 12,9*)
9. „Kde býva láska, tam býva Boh.“ (sv. *Augustín*)
10. „Ak existuje skok od človeka k Bohu, je to možné len preto, lebo predtým sa uskutočnil skok od Boha k človeku.“ (*Hans Urs von Balthasar*)
11. „Kto chce popri Bohu milovať niečo iné, určite si Boha veľmi neváži, lebo kladie na váhu s Bohom to, čo je od neho úplne vzdialené.“ (sv. *Ján z Kríža*)
12. „Boh, Stvoriteľ vesmíru, stvoril iba dobré veci.“ (sv. *Lev Veľký*)
13. „Volám k Bohu, k Najvyššiemu, k Bohu, ktorý mi preukazuje dobro.“ (*Ž 57,3*)
14. „Pane, láskavo prijmi obeť chvály mojich úst a pouč ma o svojich zámeroch.“ (*Ž 119,108*)

15. „Lebo ja, Pane, túžim za tebou, ty, Pane, si moja nádej od mojej mladosti.“ (*Ž 71,5*)
16. „Lenže vo svojom prevelkom zľutovaní nedal si im zahynúť a neopustil si ich, lebo ty si Boh láskavý a milosrdný.“ (*Neh 9,31*)
17. „Cieľom prikázania je láska vychádzajúca z čistého srdca, dobrého svedomia a úprimnej viery.“ (*1 Tim 1,5*)
18. „Utrpenie je skúškou ohňa pre ľudí i pre náboženstvá.“ (*Kepler*)
19. „Velebte Pána všetky jeho diela.“ (*Dan 3,57*)
20. „Pán si nežiada úspech, ale len ochotné plnenie jeho vôle.“ (*dom Chautard*)
21. „Mať čas pre druhého je ako položiť za neho kúsok svojho života.“ (*P. Rosso*)
22. „Pán Ťa stráži, Pán je tvoja záštitá.“ (*Ž 121,5*)
23. „Chcem liečiť, nie obviňovať.“ (sv. *Augustín*)
24. „Peklo je plné dobrých predsavzatí, ktoré sme neuskutočnili.“ (sv. *Karol Boromejský*)
25. „Človek nikdy nie je taký pekný, ako keď prosí o odpustenie, alebo sám odpúšťa.“ (*J. Paul*)
26. „Božie dvere sú stále otvorené.“ (*Perzská múdrosť*)
27. „Žiť z lásky znamená vyhnať všetok strach a spomienky na viny minulosti. Moje hriechy zničil ich Boží oheň.“ (sv. *Tereza*)
28. „Spravodlivosť je láska slúžiaca iba Bohu, preto dobre rozkazuje ostatným činnostiam a skutkom, ktoré sú poddané človeku.“ (sv. *Augustín*)
29. „Miluje svoj ľud, všetci svätí sú v jeho rukách a tí, čo sa mu k nohám blížia, od neho poučenie obsiahnu.“ (*Dt 33,3*)
30. „Kto miluje, hľadá nakoniec Boha, teda niekoho, kto by ho tak naplnil, že by už nad neho nebolo nič.“ (*R. Bleistein*)
31. „Pán je naším kráľom, on nás spasí.“ (*Iz 33,22*)

Akcia 365

Č. 56

Júl 2010

Milí priatelia!

Na začiatku veľkých prázdnin si Katolícka cirkev na Slovensku pripomína svätých Cyrila a Metoda. Oboch bratov si uctievať aj ďalšie slovanské národy, a to pre ich významné evanjelizačné dielo. Mimoriadny prínos solúnskych bratov spočíva v tom, že v ranom stredoveku pomohli začleniť slovanské národy medzi kultúrne a vyspelé krajiny Európy. Podarilo sa im to vďaka šťastnému spojeniu evanjelizácie mladých národov s utváraním ich autonómnej kultúry pre ktorú zostavili slovanské písmo a právne normy vladárom. Ich dielo pred tridsiatimi rokmi ocenil aj pápež Ján Pavol II. keď ich v roku 1980 vyhlásil za spolupatroňov Európy. Vybral si tak postavy misionárov, ktorí svojím dielom zjednocovali latinskú a byzantskú cirkev. Ich misionárska metóda, pri ktorej spájali hlásanie evanjelia s jeho začleňovaním do miestnej kultúry, je aktuálna aj dnes. Slúži ako vzor pre misionárov, aby pomocou náboženstva zošľachtovali aj miestne kultúry.



Slovanskí misionáři

Na žiadosť kniežaťa Rastislava z Veľkej Moravy sa byzantský cisár Michal III. rozhodol vyslať bratov Konštantína-Cyrila a Metoda medzi slovanské kmene v strednej Európe. Pre evanjelizačné ciele týchto národov obaja bratia zostavili slovanské písmo a preložili do slovenskej reči evanjelium a bohoslužobné knihy. Po ich schválení carhradským patriarchom sa odobrali v roku 863 na Veľkú Moravu. Misijnú prácu na Veľkej Morave vtedy vykonávali aj franskí misionáři, ktorí sa pridržovali latinskej reči a svojich zvyklostí. Ohlasovanie evanjelia v reči ľudu prinieslo výrazné zdokonalenie kresťanskej misie. Ďalej ju rozvíjali pomocou domácej školy na prípravu budúcich kňazov. Nové misijné metódy bolo potrebné schváliť v Ríme. Svätý Otec Hadrián II. prijal oboch bratov a schválil ich evanjelizačné dielo i staroslovienske bohoslužobné knihy. Krátko nato, 14. februára 869, zomiera v Ríme sv. Cyril. Pobyt v Ríme umožnil vysviacku sv. Metoda a jeho žiakov z Moravy za kňazov. Na aktuálnu žiadosť kniežaťa Kocel'a pápež hneď vymenoval Metoda za arcibiskupa a ustanovil ho za svojho legáta pre slovanské krajiny. V novom úrade bol prekážkou expanzie franských záujmov medzi Slovanmi. Necelý rok po návrate z Ríma ho preto uväznili v kláštore Ellwangen. Frankovia ho na silný nátlak pápeža Jána VIII. prepustili a v roku 873 mu knieža Svätopluk odovzdal všetky kostoly a kňazov svojej ríše. Frankovia sa nevzdávali svojich nárokov. V ďalších sporoch s arcibiskupom Metodom ho pre používanie staroslovienskej liturgie

znova donútili obhajovať sa v Ríme pred pápežom. Táto cesta do Ríma mala veľký význam. Pápež Ján VIII. v bule *Industriae tuae* z roku 880 potvrdil sv. Metodovi pápežské privilégium moravského metropolitu a pre Svätopluka poslal zbierku kánonického práva. V Nitre zriadil biskupstvo s menovaním kňaza Wichinga za biskupa. Svätopluk vyzval aby poslal do Ríma ďalšieho kandidáta na biskupské svätenie pre ďalšie moravské mesto. Tým by bola dobudovaná vznikajúca cirkevná provincia na Veľkej Morave.

Nadčasový význam misijného diela

Solúnski bratia zdedili vieru i kultúru starovekého Grécka. Toto dedičstvo bolo dôležité pre celú európsku kultúru. V misijnom diele medzi Slovanmi je zahrnutý aj vzor toho, čo dnes voláme inkulturácia, t. j. zasadzovanie evanjelia do miestnej domácej kultúry a zároveň aj začlenenie týchto kultúr do cirkevného života. Všetky kultúry slovanských národov vďaka za svoj vlastný začiatok a rozvoj práve pôsobeniu solúnskych bratov. Ich originálnym výtvorom je hlaholská abeceda. Preklad posvätných kníh, ktorý urobili Cyril, Metod a ich žiaci, dodal kultúrnu schopnosť a dôstojnosť jazyku staroslovienskej liturgie. Dlhé stáročia bol hovorovým jazykom vzdelanejších tried vo väčšine slovanských národov, najmä u Slovanov východného obradu. Bol používaný aj v krakovskom Chráme sv. Kríža, kde sa usadili slovanskí benediktíni. Tu vyšli aj prvé liturgické knihy, tlačené v tomto jazyku. Až dodnes tento jazyk používa byzantská liturgia východných

slovanských cirkví gréckeho obradu, a to tak katolíckych, ako aj pravoslávnych vo východnej a juhovýchodnej Európe, a tiež rímska liturgia chorvátskych katolíkov.

Jedna všeobecná tradícia Cirkvi

Cyriometodská misia sa upevnila a rozvinula v Bulharsku, a to prostredníctvom ich učeníkov vyhnaných z Veľkej Moravy po smrti sv. Metoda v roku 885. V Bulharsku vzniklo vďaka sv. Klementovi Ochridskému silné stredisko mníšskeho života. Tu sa rozvinula staršia hlaholská abeceda, novšie nazývaná cyrilika. Odtiaľ sa kresťanstvo šírilo cez susedné Rumunsko do starej Kyjevskej Rusi a neskôr sa z Moskvy rozšírilo ďalej na Východ. Rodina slovanských národov právom uznala svätého Cyrila a Metoda za otcov svojho kresťanstva a svojej kultúry. Cyril a Metod sú akoby ohnivká, duchovný most medzi východnou a západnou tradíciou, ktoré obidve splyývajú do jednej veľkej, všeobecnej tradície Cirkvi. Sú nám vzormi a zároveň aj patróni v ekumenickom úsilí sesterských cirkví, západnej i východnej. Modlime sa, aby sme cyriometodské dedičstvo milovali a evanjeliovým životom aj zveľad'ovali.

Leták pripravili:

Ondrej Longauer: ondrolo@gmail.com
Monika Betuštiaková: betustiakova@gmail.com
Milan Hudaček SJ: m.hudacek@gmail.com
Hana Gelenekyová: cattieh@gmail.com